

ΠΡΟΣΟΜΟΙΩΣΗ ΕΞΕΤΑΣΕΩΝ

Β' ΛΥΚΕΙΟΥ

ΤΕΤΑΡΤΗ 8 ΜΑΙΟΥ 2024

ΕΞΕΤΑΖΟΜΕΝΟ ΜΑΘΗΜΑ: ΑΡΧΑΙΑ ΠΡΟΣΑΝΑΤΟΛΙΣΜΟΥ

ΔΙΔΑΓΜΕΝΟ ΚΕΙΜΕΝΟ

Λυσίας, Ὑπὲρ Μαντιθέου §§9-11.1

Περὶ μὲν τοίνυν αὐτῆς τῆς αἰτίας οὐκ οἶδ' ὅ, τι δεῖ πλείω λέγειν· δοκεῖ δέ μοι, ὦ βουλή, ἐν μὲν τοῖς ἄλλοις ἀγῶσι περὶ αὐτῶν μόνων τῶν κατηγορημένων προσήκειν ἀπολογεῖσθαι, ἐν δὲ ταῖς δοκιμασίαις δίκαιον εἶναι παντὸς τοῦ βίου λόγον διδόναι. Δέομαι οὖν ὑμῶν μετ' εὐνοίας ἀκροάσασθαι μου. Ποιήσομαι δὲ τὴν ἀπολογία ὡς ἂν δύνωμαι διὰ βραχυτάτων. Ἐγὼ γὰρ πρῶτον μὲν, οὐσίας μοι οὐ πολλῆς καταλειφθείσης διὰ τὰς συμφορὰς καὶ τὰς τοῦ πατρὸς καὶ τὰς τῆς πόλεως, δύο μὲν ἀδελφὰς ἐξέδωκα ἐπιδούς τριάκοντα μνᾶς ἑκατέρω, πρὸς τὸν ἀδελφὸν δ' οὕτως ἐνειμάμην ὥστ' ἐκεῖνον πλέον ὁμολογεῖν ἔχειν ἐμοῦ τῶν πατρῶν, καὶ πρὸς τοὺς ἄλλους ἅπαντας οὕτως βεβίωκα ὥστε μηδεπώποτε μοι μηδὲ πρὸς ἓνα μηδὲν ἔγκλημα γενέσθαι. Καὶ τὰ μὲν ἴδια οὕτως διώκηκα·

ΠΑΡΑΤΗΡΗΣΕΙΣ

A1. α. Να γράψετε τον αριθμό που αντιστοιχεί σε καθεμία από τις παρακάτω περιόδους λόγου και δίπλα σε αυτόν τη λέξη «**Σωστό**», αν είναι σωστή, ή τη λέξη «**Λάθος**», αν είναι λανθασμένη, με βάση το αρχαίο κείμενο (μονάδες 3) και να τεκμηριώσετε κάθε απάντησή σας γράφοντας τις λέξεις/φράσεις του αρχαίου κειμένου που την επιβεβαιώνουν (μονάδες 3):

- 1) Ο Μαντίθεος ισχυρίζεται ότι στις δοκιμασίες ο ομιλητής πρέπει κυρίως να αντικρούει με επιχειρήματα τις κατηγορίες των αντιπάλων, όπως συμβαίνει και στις άλλες δικαστικές διαμάχες.
- 2) Ο Μαντίθεος υπόσχεται ότι θα είναι σύντομος στην απολογία του.
- 3) Ο Μαντίθεος υποστηρίζει ότι του παραχώρησε μεγαλύτερο μερίδιο από την πατρική περιουσία ο αδελφός του.

β. Να απαντήσετε τις παρακάτω ερωτήσεις:

- 1) «**Δέομαι οὖν ὑμῶν μετ' εὐνοίας ἀκροάσασθαι μου.**»: Σε ποιους αναφέρεται ο Μαντίθεος με την αντωνυμία «**ὑμῶν**»; (μονάδες 2)

2) «...διὰ τὰς συμφορὰς καὶ τὰς τοῦ πατρὸς καὶ τὰς τῆς πόλεως»: Ποιο ιστορικό γεγονός υπαινίσσεται με τη φράση «διὰ τὰς συμφορὰς τὰς τῆς πόλεως»; (μονάδες 2)

Μονάδες 10

B1. Πώς σκιαγραφείται το ήθος του Μαντίθεου στη ιδιωτική του ζωή του και σε ποιο συμπέρασμα καταλήγει κανείς αναφορικά με τον χαρακτήρα του;

Μονάδες 10

B2. Να συνδέσετε καθεμία από τις φράσεις της στήλης Α με μία φράση της στήλης Β, ώστε να ολοκληρώνεται ορθά το νόημά της.

A	B
1. Ο ιδανικός ήρωας στον Όμηρο έπρεπε να διαπρέπει	α. με την ομορφιά και τη σύνεσή του.
	β. με τον δημόσιο λόγο του και τα πολεμικά του ανδραγαθήματα.
2. Η ρητορική ως πειθοῦς δημιουργός επιδιώκει	α. να εκθέσει τα εἰκότα, τα πιθανά και αληθοφανή.
	β. να ανακαλύψει και να διδάξει τα αληθινά και τα δίκαια.
3. Οι δικανικοί λόγοι εκφωνούνταν κυρίως	α. στην Πνύκα ή το θέατρο του Διονύσου.
	β. στη Βουλή ή στην Ηλιαία.
4. Οι διάδικοι σε μια δίκη	α. ήταν υποχρεωμένοι να αγορεύουν αυτοπροσώπως.
	β. υποχρέωναν έναν έμπειρο δικανικό ρήτορα να αγορεύει εκ μέρους τους.
5. Τα ρητορικά ήθη σχετίζονται	α. με την εντύπωση που προκαλεί ο ρήτορας ως προσωπικότητα.
	β. με τον τρόπο που επηρεάζει το συναίσθημα των ακροατών.

Μονάδες 10

B3. Πώς σχετίζεται το παράλληλο κείμενο με τις διηγήσεις του Μαντιθέου αναφορικά με τις επιπτώσεις του Πελοποννησιακού πολέμου;

Μονάδες 10

ΠΑΡΑΛΛΗΛΟ ΚΕΙΜΕΝΟ

Θουκυδίδης, *Ιστορία* §§1.23

Ο αρχαίος ιστορικός συγκρίνει τους Περσικούς πολέμους με τον Πελοποννησιακό πόλεμο με αφορμή τις επιπτώσεις που ο τελευταίος προκάλεσε στον αρχαιοελληνικό κόσμο.

Απ' όλα τα προηγούμενα πολεμικά γεγονότα, το μεγαλύτερο ήταν ο Περσικός πόλεμος, ο οποίος τερματίστηκε με δυο ναυμαχίες και δύο μάχες, ενώ ο σημερινός πόλεμος κράτησε παρά πολλά χρόνια και προκάλεσε τόσες συμφορές στην Ελλάδα, όσες δεν είχε ποτέ πάθει σε ανάλογο χρονικό διάστημα. Ποτέ άλλοτε δεν κυριεύτηκαν και δεν καταστράφηκαν τόσες πολιτείες είτε από βαρβάρους είτε από Έλληνες που πολεμούσαν μεταξύ τους. Σε πολλές, μάλιστα, πολιτείες, αφού καταστράφηκαν, εγκαταστάθηκε καινούργιος πληθυσμός. Ποτέ άλλοτε δεν έγιναν τόσες εξορίες και δεν σκοτώθηκαν τόσο άνθρωποι, είτε στον πόλεμο είτε σ' εμφυλίους σπαραγμούς. Εκτός απ' αυτό, πολλά από τα όσα αναφέρονται σε παλιές διηγήσεις, τα οποία όμως σπάνια επαληθεύονταν, έγιναν πιστευτά. Γιατί έγιναν πολλοί και καταστρεπτικοί σεισμοί και εκλείψεις ηλίου πολύ συχνότερες από όσες μπορούσαν να μνημονευτούν για τις παλιές εποχές. Μεγάλες ξηρασίες σημειώθηκαν σε πολλά μέρη και προκάλεσαν λιμούς και τέλος η φοβερή επιδημία, που προξένησε μεγάλες βλάβες και καταστροφή. Όλα αυτά έγιναν κατά τη διάρκεια του πολέμου.

Μτφρ. Αγγ. Βλάχος

B4. Να αντιστοιχίσετε καθεμία αρχαιοελληνική λέξη της στήλης Α με την **ετυμολογικά συγγενή** νεοελληνική λέξη της στήλης Β. Δύο λέξεις στη στήλη Β περισσεύουν.

A	B
1. οἶδ'(α)	α. δέηση
2. δίκαιον	β. κλητική
3. Δέομαι	γ. δικαστήριο
4. ἐνειμάμην	δ. δικτάτορας

5. ἔγκλημα	ε. νομοθεσία
	ζ. είδηση
	η. εγκλεισμός

Μονάδες 10

ΑΔΙΔΑΚΤΟ ΚΕΙΜΕΝΟ

Πλάτων, *Απολογία Σωκράτους* 30a5-30c4

(έκδ. του Burnet, J. Οξφόρδη: Clarendon Press, 1900, ανατ. 1967)

Ο Σωκράτης απολογείται στο δικαστήριο της Ηλιαίας. Με την απολογία του, όπως μας την παρουσιάζει ο Πλάτωνας, ο Σωκράτης ανάμεσα στα άλλα θέλει να εξηγήσει στους δικαστές ότι δεν έκανε παρά αυτό που νόμιζε ότι τον πρόσταζε ο θεός, απορρίπτοντας τους ισχυρισμούς του Άνυτου (: ένας από τους κατηγορούς του Σωκράτη).

Ταῦτα γὰρ κελεύει ὁ θεός, εὖ ἴστε, καὶ ἐγὼ οἶμαι οὐδέν πω ὑμῖν μεῖζον ἀγαθὸν γενέσθαι ἐν τῇ πόλει ἢ τὴν ἐμὴν τῷ θεῷ ὑπηρεσίαν. Οὐδέν γὰρ ἄλλο πράττων ἐγὼ περιέρχομαι ἢ πείθων ὑμῶν καὶ νεωτέρους καὶ πρεσβυτέρους μήτε σωμάτων ἐπιμελεῖσθαι μήτε χρημάτων πρότερον μηδὲ οὕτω σφόδρα ὡς τῆς ψυχῆς ὅπως ὡς ἀρίστη ἔσται, λέγων ὅτι «Οὐκ ἐκ χρημάτων ἀρετὴ γίγνεται, ἀλλ' ἐξ ἀρετῆς χρήματα καὶ τὰ ἄλλα ἀγαθὰ τοῖς ἀνθρώποις ἅπαντα καὶ ἰδία καὶ δημοσία». *Εἰ μὲν οὖν ταῦτα λέγων διαφθείρω τοὺς νέους, ταῦτ' ἂν εἴη βλαβερά·* εἰ δέ τις μέφῃσιν ἄλλα λέγειν ἢ ταῦτα, οὐδέν λέγει. Πρὸς ταῦτα, φαίην ἄν, «ὦ ἄνδρες Ἀθηναῖοι, ἢ πείθεσθε Ἀνύτῳ ἢ μή, καὶ ἢ ἀφίετέ με ἢ μή, ὡς ἐμοῦ οὐκ ἂν ποιήσαντος ἄλλα, οὐδ' εἰ μέλλω πολλάκις τεθνάναι». Μὴ θορυβεῖτε, ὦ ἄνδρες Ἀθηναῖοι, ἀλλ' ἐμμείνατέ μοι οἷς ἐδεήθην ὑμῶν, μὴ θορυβεῖν ἐφ' οἷς ἂν λέγω ἀλλ' ἀκούειν· καὶ γὰρ, ὡς ἐγὼ οἶμαι, ὀνήσεσθε ἀκούοντες.

περιέρχομαι: γυρίζω εδώ κι εκεί

ὀνήσεσθε: θα ωφεληθείτε

ΠΑΡΑΤΗΡΗΣΕΙΣ

Γ1. Να μεταφράσετε στη Νέα Ελληνική το απόσπασμα: «*Ταῦτα γὰρ κελεύει ... καὶ ἰδία καὶ δημοσία*».

Μονάδες 20

Γ2. Ποια είναι η στάση του Σωκράτη απέναντι στις κατηγορίες που δέχεται («ὧ ἄνδρες Ἀθηναῖοι, ἢ πείθεσθε Ἄνύτῳ ... ὀνήσεσθε ἀκούοντες».)

Μονάδες 10

Γ3. Να συμπληρωθούν οι ακόλουθοι τύποι :

μειζον ἀγαθόν: γενική ενικού

τῷ θεῷ: δοτική πληθυντικού

τῆ πόλει: γενική πληθυντικού

νεωτέρους: να γραφεί ο θετικός και υπερθετικός βαθμός στο ίδιο γένος, αριθμό και πτώση.

ἀρίστη: να γραφεί ο θετικός και συγκριτικός βαθμός στο ίδιο γένος, αριθμό και πτώση.

Λέγει: να γραφεί η υποτακτική, ευκτική και προστακτική του αορίστου β στο β ενικό καθώς και το απαρέμφατο.

θορυβεῖν: να γραφούν όλες οι εγκλίσεις του ενεστώτα στο γενικό .

Μονάδες 10

Γ4.α. Να προσδιορίσετε την κύρια συντακτική λειτουργία των υπογραμμισμένων λέξεων του κειμένου:

τῷ θεῷ: είναι στο

σωμάτων: είναι στο

ἅπαντα: είναι στο

ταῦτα: είναι στο

τεθνάναι: είναι στο

(μονάδες 5)

β. «Εἰ μὲν οὖν ταῦτα λέγων διαφθείρω τοὺς νέους, ταῦτ' ἂν εἴη βλαβερὰ.» Ο Σωκράτης διατυπώνει έναν υποθετικό λόγο στο πλαίσιο της απολογίας του. Να διακρίνετε την υπόθεση από την απόδοση αιτιολογώντας την απάντησή σας.

(μονάδες 5)

Μονάδες 10

ΚΑΛΗ ΕΠΙΤΥΧΙΑ